

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗМІННИХ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ В ЕКОНОМЕТРИЧНІЙ МОДЕЛІ

1) Роль, яку вони відіграють у моделі:

а) Пояснені змінні - змінні, значення яких оцінюються (визначаються) моделлю; розташована «ліворуч» від рівності.

б) Пояснювальні змінні - змінні, які використовуються для пояснення змін. пояснив; розташована «праворуч» від рівності, найпоширеніша з конструктивними параметрами.

2) Включення фактора часу:

а) Поточні (незатримані) змінні - змінні, що стосуються поточного моменту часу; зазвичай з індексом «t».

б) Відкладені змінні - змінні, які враховують минулі значення даної змінної; найчастіше зі зміщеним індексом, тобто «t-1», «t-2» тощо.

3) Чи пояснюються вони моделлю:

а) Ендогенні змінні - змінні, що пояснюються моделлю (пояснені) та їх лагами.

б) Екзогенні змінні - змінні, які не пояснюються моделлю (поточні та із затримкою); серед д. пояснювальні записки, але вони не є змінами. пояснили, ні їх затримки.

4) У моделях з кількома рівняннями:

а) Спільно взаємозалежні змінні - ендогенні невідкладені (тобто просто пояснені) змінні.

б) Попередньо визначені змінні - ендогенні змінні із затримкою та поточні та відкладені екзогенні змінні; інакше: все пояснює, але без змін. пояснив.

	незатримані змінні	відкладені змінні
ендогенні змінні	кумулятивні взаємозалежні змінні	змінні наперед визначено
екзогенні змінні		

КЛАСИФІКАЦІЯ ЕКОНОМЕТРИЧНИХ МОДЕЛЕЙ

1) Кількість пояснювальних змінних:

- а) з **однією** пояснювальною змінною,
- б) з **більш ніж однією** пояснювальною змінною.

2) Кількість рівнянь:

- а) **однорівняння** - модель, що описується одним рівнянням,
- б) **багаторівняння** - модель, що описується кількома рівняннями (принаймні два), кожне рівняння описує одну змінну.

3) Характер зв'язків між незапізними ендогенними змінними в моделі з багатьма рівняннями:

- а) **простий** - взаємозалежні змінні не взаємопов'язані,
- б) **рекурсивний** - зв'язки між взаємозалежними змінними є односпрямованими (якщо змінна Y_1 впливає на змінну Y_2 , то змінна Y_2 не впливає на Y_1),
- в) **про взаємозалежні рівняння** – взаємозалежні змінні взаємодіють між собою (змінна Y_1 впливає на змінну Y_2 , а змінна Y_2 впливає на змінну Y_1).

4) Форма функціональних відносин:

- а) **лінійна** - всі залежності моделі є лінійними,
- б) **нелінійний** – принаймні одне відношення є нелінійним, крім лінійного (наприклад, степеневий, експоненційний, поліноміальний тощо)

5) Загальні ознаки ідентифікації моделі:

- а) причинно-наслідкові (описові) - вони виражають причинно-наслідкові зв'язки між пояснюваними і пояснювальними змінними,
- б) симптоматичний - серед пояснювальних змінних є змінні, які корелюють з відповідними пояснюваними змінними, але не виражають джерела цієї мінливості з d . пояснюється (наприклад, змінна часу t).

б) Роль фактора часу в рівняннях:

- а) статичні - вони не враховують фактор часу - немає змінних із затримкою або змінної часу,

б) динамічні - вони враховують фактор часу - є змінні, що відстають з часом або змінною часом,

- тренд (тенденція розвитку) - пояснювальна змінна є змінною часу; "Т" - це змінна, а не просто індекс,
- авторегресивний - затримки є одними з пояснювальних змінних у час залежної змінної,
- з розподілом лагів - пояснювальними змінними для змінної Y є: змінна X та її відставані значення.